

A CONTRASTIVE STUDY OF THE NOUN DECLENSION IN AVESTAN AND ANCIENT ARMENIAN LANGUAGES

MOHAMMAD MALEK MOHAMMADI
MEHDI JAFARZADE
malek_m@yahoo.com

ABSTRACT

After leaving the original land, due to different reasons including constant changes of language and new geographical circumstances, Indo-European languages experienced extensive improvement and changes. These changes are so broad that sometimes members of the same language family look very different. Unlike linguists, it is impossible for ordinary people to guess the origin of different branches of a language family.

Avestan and Ancient Armenian (*Grabar*) languages, which are two branches of the Indo-European languages, possess two special noun declension systems, deriving from the original language.¹

In Indo-European languages, nouns were declined according to their different grammatical cases as well as according to their number (singular, dual and plural) and gender (masculine, neutral and feminine) by means of some inflectional endings. It seems noun in Indo-European languages counted eight grammatical cases: Nominative, Dative, Instrumental, Accusative, Ablative, Genitive, Locative and Vocative. Some branches lost some or all of these cases after departing from the origin.

INTRODUCTION

Languages of the world are categorized according to their structural similarities and historical changes. These members of the same category are so interrelated that they are called "families". It is estimated that the Indo-European original language was spoken in a large area of Europe and southeastern Asia before the first millennium B.C. It spread into other lands from the second half of 1500 B.C. but no record of it is available so far. Through the works left and by means of contrastive analysis, the original Indo-European language can be, to a large extent, rebuilt or identified.²

Indo-European language families consist of 10 branches, which, because of geographical circumstances of the new lands, departed from each other so diversely that it is sometimes not simply possible to distinguish their relation.³

Inflectional endings in Avesta

	“normal” endings			stems in a: (m.n.)		
	Sg.	Du.	Pl.	Sg.	Du.	Pl.
<u>N</u>	-s	-â	-ô (-as), â	-ô (yasn-ô)	-a (vîr-a)	-a (-yasna)
<u>A</u>	-em	-â	-ô (-as, -ns), -â	-em (ahurem)	-a (vîa)	-â (haomâ)
<u>I</u>	-â	-byâ	bîsh	-a (ahura)	-aêibya (vîraêibya)	-âish (yasn-âish)
<u>D</u>	-ê	-byâ	-byô (-byas)	-âi (ahurâi)	-aêibya (vîraêibya)	-aêibyô (-yasn--aêibyô)
<u>Abl</u>	-at	-byâ	aêibyô	-ât (yasn-ât)	-aêibya (vîraêibya)	-aêibyô (-yasn--aêibyô)
<u>G</u>	-ô (-as)	-â	-ãm	-ahe (ahurahe)	-ayâ (vîr-ayâ)	-anãm (yasn-an ãm)
<u>L</u>	-i	-ô, -yô	-su, -hu, -shva	-e (yesn-e)	-ayô (zastayô)	-aêshu (vîraêshu), -aêshva
<u>V</u>	-	-â	-ô (-as), â	-a (ahura)	-a (vîr-a)	-a (-yasna), -ânghô

The formation of the words, in many cases, has changed. New words have been derived or created; some words have changed their meanings. For instance, the third person singular of present tense of the verb 'to be' in some Indio-European languages.

Persian	English	French	German	Latin	Slovak	Lithuanian	Greek	Sanskrit
Ast	is	est(é)	ist	est	jesti	esti	ést(e)	ásti

However, the structures of the language patterns remain so firm that contrastive analysis can help the linguist to figure out the original version. "The relation existing among these languages is too accurate to be comprehensible by ordinary people."⁴

ANALYTIC AND COMPOSITIONAL FEATURES

One of the most important features of some Indo-European languages is being "Analytic". According to this feature, lexicons are used together with prepositions in order to represent their parts of speech, the way the present system of modern Persian and English is used.

Being compositional is another feature of other Indo-European languages. Lexicons, in these languages, are declined, the same way as the verbs are inflected in English language today. The main part of these words is the 'root' which carries its specific meaning. Some endings are added to the words in order to represent their grammatical functions, number (singular, dual and plural) and gender (masculine, feminine and neuter).

NOUN DECLENSION IN ANCIENT IRANIAN AND GRABAR

Ancient Iranian and *Grabar* are both considered compositional languages.⁵ Accordingly, 'declension' is one of their most important features. Nouns were declined in eight cases in Ancient Iranian languages and "the most important development that occurred in the middle era (around IV Century BC-VII Century AD) was the disappearance of noun declension system".⁶

In *Grabar*, nouns had been declined into seven cases to show different grammatical forms.⁷ Noun declension system has been kept unchanged in both middle and modern Armenian eras. Unlike Ancient Iranian languages, no vocative case has been realized in *Grabar*. In other words, there was no special ending to show vocative case.

The eight cases of noun in Ancient Iranian languages and seven cases in *Grabar* are as follows

Case	Example	Armenian ⁸
1. Nominative	John came	Ռադական հոլով ⁹
2. Accusative	I told John	Հայցական հոլով
3. Genitive	I borrowed John's book	Սեռական հոլով

4. Dative	I went to John	Տրական հոլով
5. Ablative	I borrowed a book from John	Բացառական հոլով
6. Instrumental	I went to the library with John	Գործիական հոլով
7. Locative	He lives in the city	Ներգոյական հոլով
8. Vocative	John , study your lessons ¹⁰	-----

In *Grabar*, a concept of locative case was formed by adding the vowel “h”(i) to the beginning of nominative or dative cases.

Notice the following sentence from *Avesta*,¹¹ the first paragraph of chapter “vandidad”.

“Pôrôsat zaraθuštra ahurôm mazdam: ahura mazda ...”

“Zaraθuštra asked Ahura mazda! Oh, Ahura Mazda!...”

The word “zaraθuštra” (which refers to the Iranian prophet) derived from the word “zaraθuštra” is characterized as (1) first person singular, (2) nominative and (3) masculine. The word “ahurôm” derived from the word “ahura” (the great God, Ahuramazda) means “to Ahura” and is characterized as (1) accusative, (2) third person singular and (3) masculine. The word “ahora” derived from “ahura” is (1) vocative (2) second person singular and (3) masculine. In *Avesta*, nouns are categorized by their last vowels or consonants and each category is conjugated by the use of a special inflectional ending.

NOUN CATEGORIES IN AVESTA

Different categories' declension in *Avesta*

A. Vowel Stems	1. Stems in a	
	2. Stems in ā	a. Derivative stems in – ā b. Radical stem in – ā
	3. Stems in i and ī	a. Derivative stem in original i b. Derivative stem in original ī c. Radical stems in original ī
	4. Stems in u and ū	a. Derivatives stems in original u b. Derivatives stems in original ū c. Radical stems in original ū
	5.	a. Stems in āi- b. Stems in –āu
B. Consonant	6. (A) Stems without suffix.	
	7. (B) Derivative stems in -ant, -mant, -vant	
	8. (C) Derivative stems in -an, -man, -van	
	9. (D) Derivative stems in -in	
	10. (F) Derivative stems in -n and -m	a. Derivatives stems in original –tar, –ar
	11. (F) Stems in	b. Radical stems in original –r

Stems	original <i>r</i> c. Neuters (derivative) in original <i>-ar</i>
	1. <i>-ah</i>
	a. Derivatives stems in <i>-h</i> (original <i>-s</i>) - 2. <i>-yah</i>
12. (G) Stems in original <i>s</i>	3. <i>-vah</i>
	b. Radical stems in <i>-h</i> (original) <i>-š</i> 1. <i>-āh</i>
	2. those resembling them
	c. Derivative stems in <i>-iš</i> , <i>-uš</i>

In *Avesta*, for instance, the words ‘yasna’ meaning worship ends in vowel “a”, “daēnā” meaning religion ends in vowel “ā” and “gairi” meaning mountain ends in vowel “i”. They are declined as the following tables.

Singular

Case	daēnā	yasna	gairi
Nominative	daēn-a	yasn-ō	gair-iš
Accusative	daēn-am	yasn-ōm	gair-im
Instrumental	daēn-āya	yasn-a	gair-i
Dative	daēn-ayāi	yasn-āi	gar-ōe
Ablative	daēn-āyāt	yasn-āt	gar-ō it
Genitive	daēn-ayā	yasn-ahe	gar-ō iš
Locative	daēn-ayā	yasn-e	gar-a
Vocalic	daēn-e	yasn-a	gair-e

Dual

Case	daēnā	yasna	gairi
Nominative	daēn	yasn-a	gair-i
Accusative	daēn-	yasn-a	gair-i
Instrumental	daēn-ābya	yasn-aēibya	gair-ibya
Dative	daēn-ābya	yasn-aēibya	gair-ibya
Ablative	daēn-ābya	yasn-aēibya	gair-ibya
Genitive	daēn-ayā	yasn-ayā	----
Locative	----	yasn-ayō	----
Vocalic	daēn-e	yasn-a	gair-e

Plural

Case	daēnā	yasna	gairi
Nominative	daēn-ā	yasn-a yasn-āñhō	gar-ayō
Accusative	daēn-ā	yasn-a	gair-iš

Instrumental	<i>daēn-ābis</i>	<i>yasn-aiš</i>	----
Dative	<i>daēn-ābyō</i>	<i>yasn-aēibyō</i>	<i>gair-ibyō</i>
Ablative	<i>daēn-ābyō</i>	<i>yasn-aēibyō</i>	<i>gair-ibyō</i>
Genitive	<i>daēn-anam</i> <i>daēn-āhu</i>	<i>yasn-anam</i> <i>yasn-aēšu</i>	<i>gair-inam</i>
Locative	<i>daēn-āhva</i>	<i>yasn-aēšva</i>	----
Vocalic	<i>daēn-ā</i>	<i>yasn-a</i>	----

NOUN DECLENSION IN GRABAR

In *Grabar*, nouns were also declined in separate groups. Special inflectional endings are added to nouns according to their ending vowels and consonants. But inflectional endings were not the only signs to represent all grammatical cases. For the two cases, ablative and locative, the vowel, “h”(i),¹² was added to the beginning of the words in addition to a special inflectional ending that comes to their end. Nouns were declined according to their different grammatical cases as well as number (singular and plural) but no gender was seen.

Although in *Grabar* nouns were declined in seven different categories, there were only five simple inflectional endings: “u”(ā), “t”(e), “h”(i), “n”(o), “n”(u), and two compound inflectional endings: “n-u”(o-ā) and “h-u”(i-ā). Therefore the declension of the nouns occurred in two ways: simple and compound forms.¹³

INTERNAL AND ENDING FORMS OF DECLENSION IN GRABAR

We can also divide the declension of the nouns into two types:

A. Ending case. The ending was added to the end of the word to be declined. For example: The following words were declined as:

Չայն-ի, jāyn-i (sound)

Անձ-ն, gānj-u (treasure)

Արմատ-ոյ, ārmāt-oy (root)

B. Internal case: The morphem was added to the last consonant of the word. For Example:

Գագաթն-գագաթն, gāgāt'n-gagāt'ān (peak), like few lines above

Աստղ-աստղ, āstq-asteq (star)

Հարսն-հարսն, hārsn-hārsin (bride)

The following show all kinds of noun declension in *Grabar*, which are together with inflectional endings.

ending						Internal				ending				داخل	
i		o		u		ā		e		i- ā		o- ā		i- ā	
sg.	pl.	sg.	pl.	sg.	pl.	sg.	pl.	sg.	pl.	sg.	pl.	sg.	pl.	sg.	pl.
-	-k	-	-k	-	-k	-	-unk -k(-ānk)	-	-erk -eqk	-	-k	-	-k	-	-ink -unk
-	-s	-	-s	-	-s	-	-uns -s(-āns)	-	-ers -eqs	-	-s	-	-s	-	-ins -uns
-i	-ic	- oy	-oc	-u	-uc	-ān	-ānc	-er -eq	-erc -eqc	-e	-āc	- voy	-eāc	-in	-ānc
-e	-ic	- oy	-oc	-e	-uc	-e	-ānc	-e	-erc eqc	-e	-āc	- voy	-eāc	-e	-ānc
-iv	-ivk	- ov	-ovk	-u	-uk	-āmb	-āmbk	-erb -eqb	-erbk -eqbk	-āv	-āvk (-ok)	-eāv	-eavk (-eoq)	-āmb	-āmbk

NOUN INFLECTIONAL ENDINGS IN GRABAR

The following table illustrates all kinds of noun declension in *Grabar*.

Example: inflectional ending "a"		
Case Nominative Accusative	Singular Trdāt (z) Trdāt	Plural Ālānk (z) Ālāns
Dative and Genitive Ablative Instrumental	Trdātāy) i Trdātāy Trdātāv	Ālānāc yĀlānāc Ālānāvk (ok)
Example: internal inflectional "a"		
Case Nominative Accusative Dative and Genitive Ablative Instrumental	Singular āqeqn (arch) (z) āqeqn āqeqnān y āqeqāne qeqāmb	Plural āqequnk (z) āqequns āqeqāne yāqeqāne āqeqāmbk
Example: "o" inflectional (ending) Case Singular Nominative ārmāt (root) Accusative (z) ārmāt Dative and Genitive ārmātōy Ablative yārmātōy Instrumental ārmātāv		Plural ārmātk (z) ārmāts ārmātōc ārmātōc ārmātōvk
Example: "i" inflectional (ending) Case Singular Nominative cārāgāyt' (flame) Accusative (z) cārāgāyt' Dative and Genitive cārāgāy'i Ablative icārāgāyt'e Instrumental cārāgāyt'iv		Plural cārāgāyt'k (z) cārāgāyt's cārāgāyt'ic cārāgāyt'ic cārāgāyt'ivk
Example: "i-a" inflectional (ending) Case Singular Nominative āšxārḥ (universe)		Plural āšxārḥāk

Accusative (z) āšxārḥ (z) āšxārḥs Dative and
Genitive āšxārḥi āšxārḥāc Ablative y āšxārḥe
yāšxārḥāc Instrumental āšxārḥāv āšxārḥāvk (ok)

Example: "i-a" inflectional (internal)

Case Singular Plural Nominative ānjn (person) ānjink Accusative (z) ānjn
(z) ānjins Dative and Genitive ānjīn ānjānc Ablative yānjneyānjānc
Instrumental ānjāmb ānjāmbk.

There are also some exceptions, irregulars, which do not follow the rules.

DIFFERENCES BETWEEN ANCIENT IRANIAN LANGUAGES AND GRABAR

- 1 In Iranian noun declension system three numbers (singular, plural and dual) are realized while in *Grabar*, only two of them (singular and plural) are observed.
- 2 Gender was considered in Iranian languages while no gender is observed in *Grabar*.

- 3 Although eight grammatical cases are represented for nouns in Ancient Iranian Languages, *Grabar* lacks one of them (vocative).
- 4 No similarity is realized in the inflectional endings. Though the Iranian feminine and dual related to genitive inflectional endings are almost equal to the same case in *Grabar*.¹⁴ Example: genitive case in *Grabar*

Trdat-āy genitive case in Avestan language

Singular: mārtiyahyā (related to human being), dāēn-ayā (related to religion), yāsn āhe (related to yasna).

Dual: dāēn-āyā, yāsn-āye

ENDNOTES

- ¹ Հ. Աճառեան, Հայոց Լեզուի Պատմութիւն, Երեւան, 1940, թիւ 1, թիւ 2. նաեւ՝ Ս. Ղազարեան, Հայոց Լեզուի Համառօտ Պատմութիւն, Երեւան, 1981. նաեւ՝ Գ. Զահուկեան, Հայոց Լեզուի Պատմութիւն (Նախագրային Ժամանակաշրջան), թիւ 1, Երեւան, 1987. նաեւ՝ Ա. Մէլէ, Հայագիտական Ուսումնասիրութիւններ, Երեւան, 1978:
- ² برويز خانلري, تاريخ زبان فارسی, تهران, نشر نو, ۱۳۶۵, جلد ۱, ص. ۱۲۲.
- ³ برويز خانلري, ص. ۱۲۱.
- ⁴ مهري باقري, مقدمات زبان شناسي, تبريز, دانشگاه تبريز, ۱۳۶۷, ص. ۱۵۸.
- ⁵ Գ. Զահուկեան, Հայոց Լեզուի Զարգացումը Եւ Կառուցուածքը, Երեւան, 1969. նաեւ՝ Լ. Ս. Յովսէփեան, Գրաբարի Բառակազմութիւնը, Երեւան, 1987. նաեւ՝ Ռ. Ս. Ղազարեան, Գրաբարի Բառարան, Հտր. I եւ II, Երեւան, 2000. նաեւ՝ Լ. Շ. Յովհաննիսեան, «Յովհան Ոսկերեւանի Թարգմանութիւնների Լեզուական Առանձնայատկութիւնները», Հանդէս Ամսօրեայ, 2002, էջ 1-44:
- ⁶ Ռ. Ս. Ղազարեան, Հ. Աւետիսեան, Գրաբարի Զեռնարկ, Երեւան, 1992:
- ⁷ Մ. Մալէք-Մոհամմադի, Ռ. Ս. Ղազարեան, «Ենթակայ Եւ Ստորոգեալի Արտայայտութիւնները Եզնիկ Կողբացու «Եղծ Աղանդոց» Երկում», Բանբեր Երեւանի Համալսարանի, 2004, Հտր-1, էջ 191-194:
- ⁸ Ա. Ա. Աբրահամեան, Գրաբարի Զեռնարկ, Երեւան, 1964:
- ⁹ Հ. Աւետիսեան, «Գրաբարի Որոշի Շարադասութեան Եւ Համաձայնութեան Հարցի Շուրջ», Բանբեր Երեւանի Համալսարանի, 2003, 2(110), 2003, էջ 63-72:
- ¹⁰ A. V. W. Jackson, *An Avesta Grammar*, Stuttgart, 1892, p. 81.
- ¹¹ H. Reichelt, *Avesta Reader*, Strassburg, 1911.
- ¹² Գ. Մանուկեան, Գրաբարի Նախդիրները Եւ Նրանց Գործածութիւնը Հայ Պատմագրական Երկերում (V-XI Դարեր), Երեւան, 2002:
- ¹³ Ռ. Ս. Ղազարեան, Հ. Աւետիսեան, Գրաբարի Զեռնարկ, Երեւան, 1992:
- ¹⁴ Լ. Շ. Յովհաննիսեան, Հայերէնի Իրանական Փոխառութիւնները, Երեւան, 1990.

ԳՈՅԱԿԱՆԻ ՀՈՂՈՎԱԿԵՐՏՈՒՄԸ ԳՐԱԲԱՐԻ ԵՒ ԱԽԵՍՏԱՅԻ ՄԷՋ
(Ամփոփում)

ՄՈՀԱՄՄԱՏ ՄՈՀԱՄՄԱՏԻ
ՄԵՀՏԻ ՃԱՖԱՐՁԱՏԷ
Malek_m@yahoo.com

Հնդեւրոպական լեզուներուն մէջ գոյական անունը կը թեքի/կը հոլովուի ըստ իր շարահիւսական պաշտօնին, թիւին՝ եզակի, երկակի կամ յոգնակի, եւ ըստ սեռին՝ արական, իգական կամ չէզոք:

Կը թուի թէ Հնդեւրոպական լեզուներու գոյական անունը ունէր քերականական ութ հոլովներ: Այսօր Հնդեւրոպական լեզուները տարբեր չափերով պահպանած են սկզբնական այդ ութ հոլովները:

Հոլովակերտման այս գործընթացին մէջ, Հնդեւրոպական կարգ մը լեզուներ կցական են՝ գոյական-անունին սկիզբին կամ վերջաւորութեան կ'աւելցուին յոգի, կապեր: Հնդեւրոպական այլ լեզուներ, ինչպէս գրաբարն ու հին պարսկերէնը թեքական են, որով հոլովակերտումը տեղի կ'ունենայ բառի ներքին թեքումով: Ասիկա այդ լեզուներուն կարեւորագոյն յատկանիշերէն է:

Ընդհանուր այս մեկնակէտէն ելլելով հեղինակները կը բաղդատեն գրաբարի եւ հին պարսկերէնի՝ Աւեստայի լեզուի գոյականի շարահիւսական պաշտօններուն եւ հոլովակերտման երեւոյթներուն միջեւ: Անոնք կը մատնանշեն որ գոյականի թիւն ու սեռը, ինչպէս նաեւ վերջաւորութիւնը պատճառ կը դառնան տարբեր հոլովակերտումներու:

Հուսկ, անոնք կ'եզրակացնեն որ հին պարսկերէնի մէջ երեք համակարգեր կ'ազդէին թեքումին վրայ.- գոյական անուան թիւը՝ եզակի, երկակի կամ յոգնակի, սեռի ըմբռնումը՝ արական, իգական, կամ չէզոք, եւ հոլովակերտման ութ տարբերակ: Ի տարբերութիւն հին պարսկերէնի, գրաբարը չունէր թիւի երկակիութիւնը, չունէր նաեւ սեռի ըմբռնումը, իսկ հոլովակերտման համակարգին մէջ չունէր կոշականը: Միւս կողմէն, հեղինակները կը նշեն որ հին պարսկերէնի եւ գրաբարի հոլովակերտումը առնչուած էր գոյական անուան, ու կ'աւելցնեն սակայն, որ գրաբարի պարագային թեքումի կողքին գոյականին սկիզբը աւելցող յոգի եւս հոլովակերտման դեր կը խաղային:

Հեղինակները, սակայն, չեն տեսներ այս երկու լեզուներու գոյականի վերջաւորութեանց թեքումներուն միջեւ նմանութիւններ, հակառակ անոր որ պարսկերէն իգական եւ երկակի համակարգերը կապուած են սեռականի թեքական վերջաւորութեան եւ գրեթէ հաւասար ու նոյնն են՝ գրաբարին համեմատ: